

ประกาศชานา

ฉบับที่

3

รายงานสภาพการทำนา และศัตรูข้าว เพื่อเตือนภัยการระบาด
ฤดูนาปี 2567 จังหวัดเชียงราย
โดยกลุ่มวิชาการ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

รอบสำรวจที่ 3 ฤดูนาปี 2567 : วันที่ 8-9 สิงหาคม 2567

ภาพรวมของจังหวัดเชียงราย

สภาพพื้นที่การทำนาในจังหวัดเชียงรายส่วนใหญ่ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ จากการสำรวจการระบาดของโรคและแมลงศัตรูข้าวในภาพรวมของจังหวัดเชียงราย เริ่มพบตัวอ่อนและตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดหลังขาว โดยพบตัวอ่อนบริเวณโคนต้นข้าวระดับเหนือผิวน้ำ ด้วยสภาพอากาศที่เหมาะสมจึงมีโอกาสมิจะมีการอพยพของเพลี้ยกระโดดหลังขาวและเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลเข้ามาเพิ่มเติมในพื้นที่ปลูกข้าว จากข้อมูลพยากรณ์อากาศเพื่อการเกษตรพบว่า มีร่องมรสุมกำลังปานกลางพัดผ่านภาคเหนือตอนบน ประกอบกับมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ยังคงพัดปกคลุมทะเลอันดามัน ประเทศไทย และอ่าวไทย ตลอดช่วง ลักษณะเช่นนี้ทำให้ภาคเหนือมีฝนตกหนักบางแห่ง ในช่วงวันที่ 16 - 18 สิงหาคม 2567 ดังนั้นจึงขอให้เกษตรกรหมั่นตรวจแปลงนาโดยสังเกตบริเวณโคนต้นข้าวใกล้ผิวน้ำ เมื่อพบเพลี้ยกระโดดหลังขาวต่ำกว่าระดับเศรษฐกิจ (1 ตัวต่อต้น หรือ 10 ตัวต่อกอ) ให้ไข่น้ำออกจากแปลงนา แต่ถ้าพบมากกว่าระดับเศรษฐกิจแนะนำให้ใช้สารป้องกันกำจัดแมลง โดยให้เลือกใช้ตามอายุของข้าว

ภาพรวมของแปลงสำรวจ

ผลการสำรวจแปลงสำรวจ จำนวน 8 แปลง ได้แก่ อำเภอพาน เมืองเชียงราย เชียงแสน แม่จัน แม่สรวย เวียงชัย แม่สาย และป่าแดด ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ โดยแปลงสำรวจที่ปลูกข้าวแบบนาหว่าน ได้แก่ อำเภอเมืองเชียงราย แม่จัน ป่าแดด และเชียงแสน พบประชากรเพลี้ยกระโดดหลังขาวในระยะตัวอ่อนและตัวเต็มวัยสูงกว่าระดับเศรษฐกิจในนาหว่าน (1 ตัวต่อต้น) อำเภอเชียงแสนพบมากที่สุด เฉลี่ย 7.45 ตัว/ต้น แปลงสำรวจอำเภอแม่สรวย พาน เวียงชัย และแม่สาย ปลูกข้าวแบบปักดำ เริ่มพบประชากรเพลี้ยกระโดดหลังขาวแต่ไม่เกินระดับเศรษฐกิจ (10 ตัว/กอ) โดยอำเภอแม่สายพบมากที่สุด เฉลี่ย 8.10 ตัว/ต้น แมลงศัตรูข้าวอื่น ๆ ที่พบแต่ไม่เกินระดับเศรษฐกิจ ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นสีเขียว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก ศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงเต่า แมลงปอ และแมงมุมขาสั้น

จากสภาพอากาศช่วงนี้มีพายุฝนฟ้าคะนอง ฝนตกหนักติดต่อกัน ทำให้ดินและอากาศมีความชื้นสัมพัทธ์สูง ดังนั้นจึงขอให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลงและเฝ้าระวังการระบาดของโรคไหม้ในแปลงนาของท่าน เนื่องจากสภาพอากาศดังกล่าวเอื้อต่อการเกิดของโรคไหม้

ลักษณะอาการของโรคไหม้

ลักษณะตัวอ่อนของเพลี้ยกระโดดหลังขาว

“ เป็นผู้นำด้านงานวิจัยและพัฒนา ข้าวเหนียวและข้าวญี่ปุ่นของภาคเหนือ ”

จุดที่ 1 ตำบลป่าแะ อำเภอบ้านดง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 11 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ สันป่าตอง 1 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.542156 long 99.985010 สำรวจวันที่ 8 สิงหาคม 2567 เวลา 13.34 น. ท้องฟ้าโปร่ง อากาศร้อน มีลมพัด ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 1) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 35.25 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 63.90 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.00 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 18.80 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 52 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 16 ตัว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 1 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงูเต่าตัวห้ำ 4 ตัว แมลงปอบ้าน 2 ตัว แมลงปอเข็ม 1 ตัว และแมงมุมขาสั้น 6 ตัว สำหรับการสำรวจโรคในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 2 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 1 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 13 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 3 ตัว เพลี้ยจักจั่นหัวสีส้ม 1 ตัว ผีเสื้อหนอนกอข้าว 1 ตัว และด้วงเต่าตัวเล็ก 1 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงูเต่าตัวห้ำ 1 ตัว แมลงปอเข็ม 4 ตัว แมงมุมขาสั้น 12 ตัว แมงมุมขายาว 4 ตัว และจิ้งหรีดหางดาบ 1 ตัว

ภาพที่ 1 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลป่าแะ อำเภอบ้านดง จังหวัดบุรีรัมย์

จุดที่ 2 ตำบลดอยลาน อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 5 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ สันป่าตอง 1 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.650955 long 99.931723 สำรวจวันที่ 8 สิงหาคม 2567 เวลา 14.05 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก อากาศเย็น มีลมพัด ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 2) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 45.00 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 85.00 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 46.35 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 13 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 9 ตัว ไม่พบแมลงศัตรูธรรมชาติ สำหรับการใส่สวิงโอบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 3 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 12 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 10 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 5 ตัว แมลงบั่ว 2 ตัว และเพลี้ยกระโดดปีกลายภูษานัส 3 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ มวนเขียวดุดไข่ 1 ตัว ตัวงเต่าตัวห้ำ 2 ตัว แมลงปอบ้าน 1 ตัว แมงมุมขาสั้น 3 ตัว และแมงมุมขายาว 2 ตัว

ภาพที่ 2 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลดอยลาน
อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 3 ตำบลศรีคำ อำเภอแมจัน จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 2 ไร่ 2 งาน ปลูกข้าวพันธุ์ ซีพีไรซ์888 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 20.205974 long 99.873280 สำรวจวันที่ 9 สิงหาคม 2567 เวลา 14.30 น. ท้องฟ้าโปร่ง อากาศร้อน มีลมพัด ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 3) ต้นข้าวเจริญเติบโต สมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 47.00 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 77.30 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.50 ไม่มีน้ำในแปลงสำรวจ

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 42 ตัว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 2 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงเต่าตัวห้ำ 1 ตัว ตัวงักกระดก 13 ตัว และแมลงปอบ้าน 3 ตัว สำหรับการใส่สวิงโฉบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 15 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 4 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 3 ตัว และแมลงบัว 2 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงเต่าตัวห้ำ 1 ตัว ตัวงักกระดก 4 ตัว แมลงปอเข็ม 3 ตัว แมงมุมขาสั้น 5 ตัว และแมงมุมขายาว 3 ตัว

ภาพที่ 3 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลศรีคำ อำเภอแมจัน จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 4 ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 2 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ กข-แม่โจ้ 2 โดยวิธีการหว่านน้ำตม เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 20.307213 long 99.986963 สำรวจวันที่ 9 สิงหาคม 2567 เวลา 09.15 น. ท้องฟ้ามืดมัวมาก อากาศร้อน มีลมพัด ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 4) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจจำนวนต้นข้าวในพื้นที่ 30 x 50 เซนติเมตร มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 44.25 ต้น ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 49.65 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.63 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 3.20 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 10 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 149 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 56 ตัว และเพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 4 ตัว สำหรับการใช้อีโบลแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 13 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 21 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 5 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 3 ตัว และเพลี้ยกระโดดปีกลายภูษานัส 2 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวง่าตัวห้ำ 2 ตัว ตัวงักกระดก 1 ตัว แมลงปอบ้าน 1 ตัว แมลงปอเข็ม 7 ตัว แมงมุมขาสั้น 2 ตัว และแมงมุมขายาว 5 ตัว ในแปลงสำรวจพบอาการของโรคไหม้เล็กน้อย แต่ไม่เกินระดับเศรษฐกิจ

ภาพที่ 4 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าว ในแปลงสำรวจ ตำบลศรีดอนมูล อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 5 ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 2 ไร่ 3 งาน ปลูกข้าวพันธุ์ กข 79 โดยวิธีการปักดำด้วยรถปักดำ เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.883813 long 99.905429 สำรวจวันที่ 8 สิงหาคม 2567 เวลา 15.08 น. ท้องฟ้ามืดเมฆมาก อากาศร้อนอบอ้าว ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 5) ต้นข้าวเจริญเติบโต สมบูรณ์ดีปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 13.75 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 55.70 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 4.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 9.80 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 14 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 7 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมลงปอบ้าน 1 ตัว แมงมุมขาสั้น 5 ตัว และแมงมุมขายาว 3 ตัว สำหรับการใช้อุปกรณ์แมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 2 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 3 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 5 ตัว พบแมลงศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวง่าตัว 2 ตัว แมลงปอเข็ม 3 ตัว แมงมุมขาสั้น 1 ตัว และแมงมุมขายาว 2 ตัว

ภาพที่ 5 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 6 ตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 12 ไร่ ปลูกข้าวพันธุ์ กข6 โดยวิธีการปักดำด้วยแรงงานคน เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 20.364249 long 99.973884 สำรวจวันที่ 9 สิงหาคม 2567 เวลา 13.30 น. ท้องฟ้ามืดหมอก แดดจ้า อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 6) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 19.00 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 69.50 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 4.00 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 13.65 เซนติเมตร

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 7 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 81 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 6 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวง่าตัวห้ำ 6 ตัว และแมลงปอบ้าน 3 ตัว สำหรับการสำรวจใช้สวิงโฉบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 8 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 25 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 5 ตัว เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก 3 ตัว ผีเสื้อหนอนห่อใบข้าว 1 ตัว เพลี้ยกระโดดปีกลายภูษานัส 1 ตัว และด้วงเตนหนวดสั้น 2 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ มวนเขียวดูดไข่ 1 ตัว ตัวง่าตัวห้ำ 3 ตัว ตัวง่าดินคอยาว 1 ตัว แมลงปอเข็ม 8 ตัว แมงมุมขาสั้น 13 ตัว และแมงมุมขายาว 2 ตัว

ภาพที่ 6 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 7 ตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 4 ไร่ ปลูกข้าวญี่ปุ่นพันธุ์ ก.วก.2 โดยวิธีการโยนกกล้า เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.618336 long 99.490087 สำรวจวันที่ 8 สิงหาคม 2567 เวลา 10.37 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก อากาศร้อน ข้าวอยู่ในระยะกล้า (ภาพที่ 7) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ปานกลาง

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 7.30 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 26.65 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 3.00 ในแปลงสำรวจไม่มีน้ำ

โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด ไม่พบแมลงศัตรูข้าวและแมลงศัตรูธรรมชาติ สำหรับการใช้สวิงโอบแมลงในนาข้าว ไม่สามารถใช้สวิงโอบแมลงได้ เนื่องจากต้นข้าวอยู่ในระยะกล้า

ภาพที่ 7 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลแม่พริก อำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย

จุดที่ 8 ตำบลสันกลาง อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

ข้อมูลและสภาพทั่วไป

แปลงสำรวจมีพื้นที่ปลูกข้าว 6 ไร่ 2 งาน ปลูกข้าวพันธุ์ กข15 โดยวิธีการปักดำด้วยแรงงานคน เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2567 สภาพพื้นที่นาเป็นที่ราบ พิกัดแปลง lat 19.604562 long 99.725510 สำรวจวันที่ 14 มีนาคม 2567 เวลา 15.40 น. ท้องฟ้ามีเมฆมาก อากาศร้อน มีลมพัด ข้าวอยู่ในระยะแตกกอ (ภาพที่ 8) ต้นข้าวเจริญเติบโตสมบูรณ์ดี

การเจริญเติบโตของข้าว

จากการสำรวจต้นข้าวในนา 20 จุด มีจำนวนต้นข้าวเฉลี่ย 9.05 ต้นต่อกอ ความสูงของต้นข้าวเฉลี่ย 56.10 เซนติเมตร วัดค่าสีใบข้าวจากแผ่นเทียบสี (Leaf Color Chart : LCC) เฉลี่ยระดับ 2.50 ระดับน้ำในแปลงสำรวจเฉลี่ย 7.80 เซนติเมตร

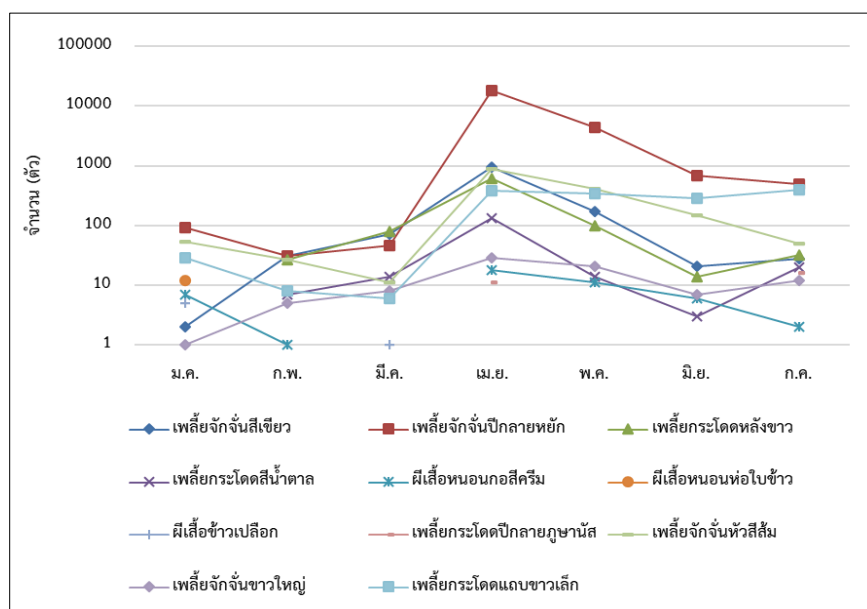
โรค แมลง - ศัตรูข้าว และศัตรูธรรมชาติ

การสุ่มนับจำนวนแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติบริเวณกอข้าวด้วยตาเปล่า จำนวน 20 จุด พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดหลังขาว 63 ตัว และเพลี้ยจักจั่นสีเขียว 1 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ แมงมุมขาสั้น 2 ตัว สำหรับการใส่สวิงโอบแมลงในนาข้าว พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล 3 ตัว เพลี้ยกระโดดหลังขาว 2 ตัว เพลี้ยจักจั่นสีเขียว 3 ตัว เพลี้ยจักจั่นหัวสีส้ม 1 ตัว เพลี้ยกระโดดปีกลายภูษานัส 1 ตัว พบศัตรูธรรมชาติ ได้แก่ ตัวงูเต่าตัวห้ำ 2 ตัว แมลงปอบ้าน 1 ตัว แมลงปอเข็ม 2 ตัว แมงมุมขาสั้น 4 ตัว และแมงมุมขายาว 1 ตัว

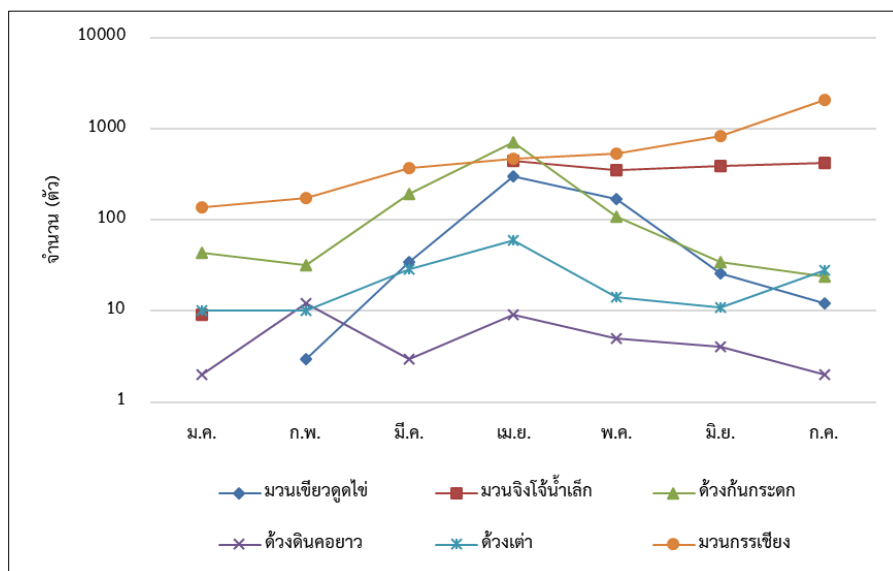

ภาพที่ 8 สภาพแปลงนาและการเจริญเติบโตของต้นข้าวในแปลงสำรวจ ตำบลสันกลาง
อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

กับดักแสงไฟ : การตรวจนับแมลงศัตรูข้าวและศัตรูธรรมชาติจากกับดักแสงไฟ (Light trap) ที่ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย เปิดหลอดไฟเวลา 18.00 - 22.00 น. ทุกวัน ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 กรกฎาคม 2567 พบแมลงศัตรูข้าว ได้แก่ เพลี้ยจักจั่นปีกลายหยัก มากที่สุด เมื่อเทียบกับแมลงศัตรูข้าวชนิดอื่น ๆ รองลงมา คือ เพลี้ยจักจั่นหัวสีส้ม และเพลี้ยกระโดดแถบขาวเล็ก (ภาพที่ 9) แมลงศัตรูธรรมชาติที่พบเป็นจำนวนมาก ได้แก่ มวนกระเซี่ยง รองลงมา คือ ตัวงันกระดก และมวนจิงโจ้น้ำเล็ก (ภาพที่ 10)

ภาพที่ 9 แผนภาพแสดงจำนวนแมลงศัตรูข้าวจากกับดักแสงไฟ ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 กรกฎาคม 2567 ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย

ภาพที่ 10 แผนภาพแสดงจำนวนแมลงศัตรูธรรมชาติจากกับดักแสงไฟ ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย ระหว่างวันที่ 1 มกราคม – 31 กรกฎาคม 2567 ณ ศูนย์วิจัยข้าวเชียงราย